

DECIZIE

11 mai 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte, judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Maria Ghervas, Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de reprezentantul Constantin Cachița în interesele Ministerului Justiției, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Cojocari împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Iacob Miron și Consiliul municipal Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și repararea prejudiciului moral, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, prin care s-a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 03 iunie 2015, prin care acțiunea a fost admisă parțial

c o n s t a t ă:

La 02 martie 2015 Cojocari Constantin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Iacob Miron și Consiliul municipal Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea cererii de chemare în judecată Cojocari Constantin a indicat că Consiliul municipal Chișinău prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2010 a fost obligat să-i transmită în locațiune imobilul cu destinație nelocativă din str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău cu suprafața de 17, 2 m².

La 10 iulie 2010 Curtea de Apel Chișinău a expediat Primăriei mun. Chișinău, Direcției Generale Economie, Reforme și Relații Patrimoniale hotărîrea judecătorească pentru executare.

Conform pct. 3.2 din Regulamentul de gestionare a clădirilor, construcțiilor și încăperilor cu altă destinație decât cea locativă-proprietate municipală, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău, Departamentul în termen de o lună perfectează proiectul de decizie și îl prezintă la ședința Consiliului municipal Chișinău.

Direcția Generală Economie Reforme și Relații Patrimoniale nu a întreprins măsuri de executare a documentului executoriu și la 08 aprilie 2011 a solicitat executorului judecătoresc Iacob Miron primirea spre executare a documentului executoriu emis în baza hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2010.

Prin încheierea executorului judecătoresc Iacob Miron din 08 aprilie 2011 s-a intentat procedura de executare.

Timp de 5 ani executorul judecătoresc Iacob Miron a solicitat Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău informație privind măsurile întreprinse pentru executarea documentului executoriu nr. 3-2318/10 din 24 iunie 2010, însă fără nici un rezultat, documentul executoriu rămânând neexecutat pînă în prezent.

Analizând jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului și recomandarea Curții Supreme de Justiție, în cazurile neexecutării hotărîrilor judecătorești se constată că mărimea prejudiciului moral este de aproximativ de 600 euro pentru 12 luni de întârziere.

Consiliul mun. Chișinău nu a prezentat probe că a întreprins măsuri pentru a executa documentul executoriu ignorând cu rea-credință executarea hotărîrii judecătorești irevocabile.

Cere Constantin Cojocari constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2010, prin care Consiliul municipal Chișinău a fost obligat să-i transmită în locațiune imobilul cu destinație nelocativă din str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău cu suprafața de 17, 2 m² și încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției a prejudiciului moral în mărime de 65 000 lei (f.d. 1-3).

Prin hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 03 iunie 2015 s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de către Constantin Cojocari.

S-a constatat încălcarea dreptului lui Constantin Cojocari la executarea în termen rezonabil a hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2010.

S-a încasat de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor în beneficiul lui Cojocari Constantin prejudiciul moral în mărime de 48 000 lei.

În rest acțiunea fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d. 86, 91-95).

La 09 iunie 2015 Ministerul Justiției a declarat apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 03 iunie 2015, iar la 05 noiembrie 2015 apel motivat împotriva aceleași hotărîri (f.d. 93, 115-118).

Curtea de Apel Chișinău prin decizia din 09 decembrie 2015 a respins apelul declarat de Ministerul Justiției și a menținut hotărârea Judecătoriei Buiucani mun. Chișinău din 03 iunie 2015 (128-134).

Prin procura din 05 august 2015 Constantin Cachița a fost împuternicit de Ministerul Justiției să-i reprezinte interesele în instanța de judecată cu dreptul de a ataca hotărîrea judecătorească (f.d.142).

La 09 martie 2016 reprezentantul Constantin Cachița a declarat în interesele Ministerului Justiției recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea ambelor hotărîri judecătorești și emiterea unei noi hotărîri de respingere a cererii de chemare în judecată.

În motivarea cererii de recurs reprezentantul Constantin Cachița a indicat că hotărîrile instanțelor de judecată sunt neîntemeiate și pasibile de a fi casate.

Poate fi angajată responsabilitatea statului în cazul în care autoritățile publice implicate în procedurile de executare nu dau dovadă de diligență cuvenită sau, mai mult, împiedică executarea hotărîrii.

Măsurile adoptate pentru autoritățile naționale în vederea executării hotărârii judecătorești trebuie să fie adecvate și suficiente.

Din moment ce statul a luat toate măsurile prevăzute de lege pentru a asigura executarea unei hotărâri de către o persoană de drept privat, refuzul debitorului de a executa obligația nu este imputabil statului. Persoana care a obținut o creanță împotriva statului în urma unei proceduri judiciare nu este obligată să angajeze ulterior o procedură separată pentru a obține executarea forțată. Le revine autorităților statului obligația de a garanta executarea unei hotărâri pronunțate împotriva statului, începînd cu data la care hotărîrea în cauză devine obligatorie și executorie.

Cojocari Constantin nu a contestat cu recurs, conform Codului de executare, acțiunile sau inacțiunile executorului judecătorec și nu a inițiat acțiune disciplinară împotriva acestuia.

Repararea prejudiciului moral urmează a fi privită ca o compensare și nu ca mijloc de obținere a foloaselor necuvenite, iar mărimea acestuia trebuie să depindă de comportamentul executorului și creditorului.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ prin încheierea din 27 aprilie 2016 a considerat recursul admisibil fără a prejudicia fondul și a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Codul de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Judecând recursul în limitele invocate pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de reprezentantul Constantin Cachița în interesele Ministerului Justiției depus în termen, întemeiat și urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe în partea încasării în beneficiul lui Cojocari Constantin prin intermediul Ministerului Finanțelor a prejudiciului moral în mărime de 48 000 lei din următoarele motive:

În conformitate cu art. 434 Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa Ministerului Justiției copia deciziei la 09 decembrie 2015 la 21 decembrie 2015 (f.d.135)

La materialele pricinii lipsesc probe care ar confirma recepționarea copiei deciziei instanței de apel de către Ministerul Justiției.

Prin urmare, recursul declarat de reprezentantul Constantin Cachița în interesele Ministerului Justiției la 09 martie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărîre.

Din actele pricinii rezultă că Consiliul municipal Chișinău prin hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2010 a fost obligat să transmită lui Cojocari Constantin în locațiune imobilul cu destinație nelocativă din str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău cu suprafața de 17, 2 m² (f.d.4-7).

La 08 aprilie 2011 Cojocari Constantin a adresat executorului judecătoresc Iacob Miron cerere solicitând primirea spre executare silită a documentului executoriu nr. 3-2318/10 emis în baza hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2010 (f.d.8).

Prin încheierea executorului judecătoresc Iacob Miron din 08 aprilie 2011 a fost intentată procedura de executare a documentului executoriu menționat (f.d.39).

La 06 mai 2011 Cojocari Constantin a adresat executorului judecătoresc Iacob Miron cerere cu privire la aplicarea măsurilor de asigurare pe bunul imobil care este obiectul executării hotărîrii judecătorești (f.d.36).

Prin încheierea executorului judecătoresc Iacob Miron din 10 mai 2011 a fost admisă cererea lui Cojocari Constantin și s-a stabilit pentru 13 mai 2011 aplicarea sechestrului pe obiectul executării hotărîrii judecătorești cu transmiterea temporară la păstrare creditorului pînă la executarea reală (f.d.37).

Prin procesul-verbal din 17 mai 2011 imobilul cu destinație nelocativă din str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău cu suprafața de 17, 2 m² s-a transmis lui Cojocari Constantin temporar la păstrare pînă la executarea reală a documentului executoriu (f.d.38).

Prin încheierile executorului judecătoresc Iacob Miron din 20 mai 2013, 06 decembrie 2013, 03 februarie 2014, 12 noiembrie 2014, 17 martie 2015 s-a acordat termen de executare pe cale amiabilă, însă debitorul nu s-a conformat prevederilor legale și a ignorat cerințele executorului judecătoresc neprezentându-se la birou, documentul executoriu rămânând neexecutat pînă în prezent.

Prin încheierile menționate Primarul mun. Chișinău a fost obligat să convoace ședința extraordinară a Consiliului mun. Chișinău la care să adopte decizia de a atribui creditorului Cojocari Constantin încăperea nelocativă din str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău cu suprafața de 17, 2 m² și de a informa executorul judecătoresc despre data și ora convocării Consiliului mun. Chișinău pentru participarea sa.

S-a obligat primarul mun. Chișinău și Consiliul mun. Chișinău să aducă la cunoștință contra semnătură consilierilor Consiliului mun. Chișinău încheierile emise.

A solicitat Consiliului mun. Chișinău convocarea ședinței extraordinare a consilierilor pe ordinea de zi fiind introdusă adoptarea deciziei de a atribui creditorului Cojocari Constantin încăperea nelocativă din str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău cu suprafața de 17, 2 m² în scopul executării hotărîrii judecătorești.

S-a adus la cunoștință că în cazul în care pînă la data controlului nu vor fi executate cererile executorului judecătoresc și nu va fi convocată ședința

extraordinară a Consiliului mun. Chișinău, va întocmi proces-verbal de tragere la răspundere a Primarului mun. Chișinău, secretarului Consiliului mun. Chișinău și consilierilor Consiliului mun. Chișinău (f.d.10, 11, 28, 30, 34).

Prin procesele-verbale din 28 iunie 2013 și 24 decembrie 2013 executorul judecătoresc Iacob Miron a constatat că documentul executoriu nu s-a executat (f.d.12).

La 02 mai 2012 Cojocari Constantin a solicitat Primăriei mun. Chișinău să-i fie transmisă în chirie încăperea din str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău (f.d.72).

Prin răspunsul din 10 mai 2012 Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău a comunicat lui Cojocari Constantin că pentru examinarea solicitării sale este necesară inspectarea la fața locului a încăperii din str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău (f.d.73).

La 27 ianuarie 2014 Cojocari Constantin a solicitat Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău să fie informat în modul stabilit de lege, când va fi executată hotărârea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2010 (f.d.75).

Prin scrisoarea din 07 februarie 2014 Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău a comunicat lui Cojocari Constantin că la 03 februarie 2014 a fost planificată de către angajații săi inspectarea la fața locului a încăperii solicitate, însă accesul nu a fost asigurat (f.d.76).

La 21 februarie 2014 s-a întocmit actul de inspectare a încăperii din str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău (f.d.77).

La 24 februarie 2014 Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău a comunicat executorului judecătoresc Iacob Miron că la 27 ianuarie 2014 a fost examinată cererea lui Cojocari Constantin cu privire la locațiunea încăperii nelocative din str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău.

La 06 februarie 2014 a fost planificată inspectarea la fața locului de către funcționarii Direcției generale economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău a încăperii solicitate, însă accesul nu a fost asigurat. Examinarea cererii a fost suspendată pînă la asigurarea accesului în încăpere.

La 21 februarie 2014 încăperea nominalizată a fost examinată la fața locului și Cojocari Constantin a primit actul de inspectare a încăperii pentru a-l coordona cu întreprinderea municipală de gestionare a fondului locativ respectivă.

La prezentarea actului nominalizat Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău va perfectă proiectul de decizie care va fi propus spre examinare comisiilor consultative ale Consiliului mun. Chișinău și după avizarea cărora proiectul în cauză va fi inclus în ordinea de zi a ședinței Consiliului mun. Chișinău (f.d. 29).

La 16 decembrie 2014 Direcția generală economie, reforme și relații patrimoniale a Consiliului mun. Chișinău a comunicat executorului judecătoresc Iacob Miron că a fost perfectat proiectul de decizie privind darea în locațiune a încăperii nelocative din str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău, care după coordonările corespunzătoare va fi înaintat spre examinare comisiilor consultative ale Consiliului mun. Chișinău (f.d. 31).

La 06 aprilie 2015 Primarul general al mun. Chișinău a comunicat că a fost perfectat proiectul deciziei cu privire la darea în locațiune a încăperii nelocative din

str. Docuceaev, 13, mun. Chișinău și pentru a ajunge la comisiile consultative ale Consiliului mun. Chișinău, proiectul de decizie urmează obligatoriu să treacă procedura de coordonare cu subdiviziunile respective.

În procesul de coordonare, proiectul de decizie a fost remis de Direcția asistență juridică cu mențiunea că conform art. 77 alin. (5) al Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28 decembrie 2006, înstrăinarea, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii (f.d. 69).

La 02 martie 2015 Cojocari Constantin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Iacob Miron și Consiliul municipal Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor și Ministerului Justiției a prejudiciului moral în mărime de 65 000 lei (f.d. 1-3).

Instanțele de judecătorești au emis hotărârile sus menționate.

Judecând pricina în ordine de recurs Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanțele au stabilit corect încălcarea dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, însă eronat au încasat prejudiciul moral de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor.

În conformitate cu art. 255 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească se execută, în modul stabilit de lege, după ce rămâne definitivă, cu excepția cazurilor de executare imediată după pronunțare.

Conform art. 70 alin. (1) și (2) Codul de executare, documentul executoriu va fi executat în termenul indicat în el sau, în cazul, în care nu este indicat, într-un termen rezonabil. Criteriile de determinare a termenului rezonabil sunt: complexitatea procedurii de executare, comportamentul părților în procedura de executare, interesul creditorului și conduita executorului judecătoresc.

Executorul judecătoresc urmează să întreprindă imediat toate acțiunile necesare în vederea executării hotărârii judecătorești. Dacă legea nu prevede altfel, termenul dintre acțiunile complexe ce urmează a fi întreprinse de executorul judecătoresc nu va depăși 15 zile. Curgerea acestui termen se suspendă pe durata suspendării sau amânării executării, strămutării procedurii de executare, imposibilității executorului judecătoresc de a acționa din motive ce nu depind de voința sa, precum și în cazul în care nu au fost avansate cheltuielile necesare pentru efectuarea actului următor.

Pe parcursul a 5 ani executorul judecătoresc Iacob Miron a solicitat Primăriei mun. Chișinău și Consiliului mun. Chișinău executarea documentului executoriu nr. 3-2318/10 din 24 iunie 2010, documentul executoriu rămânând neexecutat pînă în prezent.

Prin urmare, instanțele de judecată corect au constatat încălcarea dreptului lui Cojocari Constantin la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești garantat de art. 6 al Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Conform pct. 3.2 din Regulamentul de gestionare a clădirilor, construcțiilor și încăperilor cu altă destinație decât cea locativă-proprietate municipală, aprobat prin decizia Consiliului mun. Chișinău nr. 4/11 din 26 septembrie 2003, Departamentul în termen de o lună perfectează proiectul de decizie și îl prezintă la ședința Consiliului municipal Chișinău.

Așadar, Consiliul mun. Chișinău neîntemeiat a tergiversat emiterea deciziei cu privire la darea în arendă a încăperii nelocative lui Cojocari Constantin.

Conform art. 2 alin. (1),(2),(3) și (4) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului. Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare. Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuții de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului în hotărârile: Prodan contra Moldovei din 18 mai 2004, Țîbîrneac contra Moldovei din 16 octombrie 2007, Sîrbu contra Moldovei din 15 iunie 2004 a constatat că articolul 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale asigură oricărei persoane dreptul de a înainta orice pretenție cu privire la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil în fața unei instanțe judecătorești sau tribunal; în acest fel el cuprinde „dreptul la o instanță”, din care dreptul de acces, adică dreptul de a institui proceduri în fața instanțelor judecătorești în litigii civile, constituie un aspect. Totuși, acest drept ar fi iluzoriu dacă sistemul de drept al unui Stat Contractant ar permite ca o hotărâre judecătorească irevocabilă și obligatorie să rămână neexecutată în detrimentul unei părți. Ar fi de neconceput ca articolul 6 § 1 să descrie în detaliu garanțiile procedurale oferite părților aflate în litigiu – proceduri care sunt echitabile, publice și prompte – fără a proteja executarea hotărârilor judecătorești; a interpreta articolul 6 ca referindu-se în exclusivitate la accesul la o instanță și îndeplinirea procedurilor ar putea duce la situații incompatibile cu principiul preeminenței dreptului, pe care Statele Contractante și-au asumat angajamentul să-l respecte atunci când au ratificat Convenția. Executarea unei hotărâri pronunțate de orice instanță trebuie, prin urmare, privită ca o parte

integrantă a „procesului” în sensul articolului 6 (a se vedea *Hornsby v. Greece*, hotărâre din 19 martie 1997, Reports 1997-II, p.510, § 40).

Conform art. 5 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată.

Conform art. 4 alin. (1) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Contrar prevederilor legale citate, Ministerul Justiției nu a probat lipsa suportării prejudiciului moral de către Cojocari Constantin în rezultatul neexecutării hotărârii judecătorești.

Curtea Supremă de Justiție în Recomandarea nr. 6 din 01 noiembrie 2012 a menționat că analizând jurisprudența CEDO în cazurile de neexecutare mărimea prejudiciului moral este de aproximativ de 600 euro pentru 12 luni de întârziere și câte 300 euro pentru fiecare perioadă următoare de 6 luni de întârziere. Chiar dacă perioadele mai scurte de un an, în mod normal, nu conduc la constatarea unei violări, la calcularea daunei morale se ia în considerație întreaga perioadă, inclusiv acel prim an de neexecutare.

Prima instanță și instanța de apel constatând încălcarea dreptului la judecarea pricinii în termen rezonabil corect au încasat în folosul lui Cojocari Constantin suma de 48 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, care este în cuantum echitabil și în corelație cu sumele acordate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, însă eronat a dispus încasarea acestuia din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor.

Or, Curtea Supremă de Justiție în recomandarea nr. 83 din 29 octombrie 2015 a indicat că, instanțele judecătorești vor dispune acordarea unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, a costurilor și cheltuielilor de judecată prin intermediul Ministerului Justiției, și nu prin intermediul Ministerului Finanțelor.

Ministerul Finanțelor, conform prevederilor legale, are doar sarcina executării titlului executoriu după remiterea acestuia de către Ministerul Justiției împreună cu hotărârile judecătorești emise pe cauza respectivă și datele bancare ale creditorului.

Nu poate fi reținut argumentul reprezentantului Cachița Constantin că statul nu este responsabil în cazul în care autoritățile publice implicate în procedurile de executare nu dau dovadă de diligență cuvenită.

Or, art. 2 alin. (4) al Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 cu privire la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen

rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, expres prevede că prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul i-a delegat atribuții de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești se repară de către stat. Reparația prejudiciului se face de la bugetul de stat.

În conformitate cu art. 120 al Constituției Republicii Moldova, este obligatorie respectarea sentințelor și a altor hotărîri definitive ale instanțelor judecătorești, precum și colaborarea solicitată de acestea în timpul procesului, al executării sentințelor și a altor hotărîri judecătorești definitive.

În conformitate cu art. 16 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, hotărîrile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Neexecutarea nemotivată a actelor judecătorești, dispozițiilor, cererilor, delegațiilor, citațiilor, altor adresări legale, precum și lipsa de considerație față de judecată, atrag răspunderea prevăzută în prezentul cod și în alte legi.

Art. 8 alin. (1) și (2) Codul de executare prevede că, cerințele executorului judecătorec înaintate în modul stabilit de prezentul cod și de alte acte normative sînt obligatorii pentru toate autoritățile publice, persoanele juridice, persoanele cu funcție de răspundere și persoanele fizice.

Persoanele care nu execută cerințele executorului judecătorec sau care împiedică executarea lor poartă răspunderea prevăzută de lege.

Probele administrate confirmă că executorul judecătorec Iacob Miron a solicitat Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău în repetate rînduri să execute hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2010.

Consiliul mun. Chișinău și Primăria mun. Chișinău fiind autorități publice nu s-au conformat cerințelor executorului judecătorec Iacob Miron și mai mult de 5 ani nu au executat hotărîrea Curții de Apel Chișinău din 24 iunie 2010.

În afară de aceasta, și Ministerul Justiției în cererea de recurs invocă că persoana care a obținut o creanță împotriva statului în urma unei proceduri judiciare nu este obligată să angajeze ulterior o procedură separată pentru a obține executarea forțată.

Le revine autorităților statului obligația de a garanta executarea unei hotărîri pronunțate împotriva statului, începînd cu data la care hotărîrea în cauză devine obligatorie și executorie.

Astfel, din considerentele menționate și avînd în vedere că prima instanță și instanța de apel au examinat pricina sub toate aspectele, însă eronat au încasat prejudiciul moral din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de reprezentantul Cachița Constantin în interesele Ministerului Justiției, de a casa decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe cu emiterea unei noi hotărîri, prin care de încasat prejudiciul moral în beneficiul lui Cojocari Constantin din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției, iar în rest de a menține aceleași hotărîri.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Se admite recursul declarat de reprezentantul Cachița Constantin în interesele Ministerului Justiției.

Se casează parțial decizia Curții de Apel Chișinău din 09 decembrie 2015 și hotărîrea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 03 iunie 2015, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Constantin Cojocaru împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii executorul judecătoresc Iacob Miron și Consiliul municipal Chișinău cu privire la constatarea încălcării dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătorești, repararea prejudiciului moral și se emite o nouă hotărîre, după cum urmează:

Se încasează de la bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Cojocari Constantin suma de 48 000 (patruzeci și opt mii) lei cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, decizia Curții de Apel din 09 decembrie 2015 și hotărîrea Judecătorei Buiucani mun. Chișinău din 03 iunie 2015 se mențin.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele, judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Iurie Bejenaru

Maria Ghervas

Dumitru Mardari

Sveatoslav Moldovan